

Uppsala tingsrätt
Box 1113
751 41 Uppsala

Stockholm den 1 augusti 2008

Mål nr T 3897-08, Olivia Rozum ./ Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

1. Med anledning av tingsrättens föreläggande den 23 juli 2008 får vi anföra följande.

Kärandens ekonomiska förutsättningar enligt 8 § 5 lag om grupprättegång

2. Enligt 8 § 5 lag (2002:599) om grupprättegång får en grupptalan tas upp till prövning om käranden med hänsyn till sitt intresse i saken, *sina ekonomiska förutsättningar att föra en grupptalan* och förhållandena i övrigt är lämpad att företräda gruppmedlemmarna i målet.
3. När det gäller kärandens ekonomiska förutsättningar att driva en grupptalan är såväl kärandens finansiella resurser att löpande svara för kostnaderna i processen som utsikterna för en vinnande motpart att få sina rättegångskostnader ersatta av intresse (prop. 2001/02:107, *Lag om grupprättegång*, s. 47 f.).
4. Enligt lagmotiven är en utgångspunkt vid denna bedömning att var och en med en ordnad ekonomi ska kunna väcka en grupptalan. Det krävs varken någon ingående bedömning av kärandens privatekonomiska förhållanden eller att käranden ställer säkerhet för motpartens rättegångskostnader (a. prop. s. 48).
5. Det övergripande syftet med lagen om grupprättegång är att förstärka det processuella rättsskyddet för så kallade gruppanspråk. Det handlar om att se till att det finns reella processuella möjligheter att sätta kraft bakom de materiella rättsreglerna. Mot denna bakgrund finns det principiella skäl som talar för att man inte ställer alltför höga krav på en gruppföreträdare som är student och som för talan om diskriminering enligt lag (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan. Olivia Rozum har en ordnad ekonomi för att vara student. Det kan anmärkas att hon omfattas av en hemförsäkring hos Folksam med rättsskyddsmoment.

6. I lagmotiven anförs vidare att "En enskild grupptalans genomförande kommer sannolikt i ett stort antal fall vara beroende av att käranden erhåller ekonomisk hjälp utifrån. Endast få personer kommer att vara villiga eller ha möjlighet att ta på sig den ekonomiska risk som en grupptalan är förknippad med" (a. prop. s. 48).
7. I förevarande fall har stiftelsen Centrum för rättvisa åtagit sig att hålla käranden, Olivia Rozum, skadelös i anledning av rättegången samt att, för det fall Olivia Rozum förpliktas att ersätta motpartens rättegångskostnader, ersätta henne för detta. I det sammanhanget kan också noteras att lagen om likabehandling av studenter innehåller en särskild kostnadsfördelningsregel i 17 § andra stycket. Olivia Rozums egna ombudskostnader kommer endast att debiteras henne i den mån svaranden förpliktas att ersätta dessa. Något riskavtal har inte ingåtts.

Särskilda skäl enligt 11 § lag om grupprättegång

8. Enligt 11 § lag om grupprättegång ska en enskild grupptalan som huvudregel föras genom ombud som är advokat. Om det finns särskilda skäl, får rätten medge att talan förs utan ombud eller genom ombud som inte är advokat. I förevarande fall handlar det om att göra undantag från huvudregeln om att ombudet ska vara advokat.
9. Rätten har att pröva ett ombuds lämplighet redan enligt de allmänna reglerna i rättegångsbalken (12 kap. 2 § rättegångsbalken). I förarbetena till lagen om grupprättegång anförs att syftet med den särskilda regleringen i 11 § är att skydda de passiva gruppmedlemmarnas intressen och att förhindra obefogade processer (a. prop. s. 57).
10. Undertecknade har varit ombud i tre rättegångar som har rört skadestånd enligt 13 § lag om likabehandling av studenter i högskolan. I det så kallade Uppsalamålet (NJA 2006 s. 683), som handlade om etnisk kvotering i samband med antagning till juristutbildningen, fälldes Uppsala universitet för otillåten diskriminering. Universitetet hade förbehållit ett visst antal studieplatser åt sökande med två utlandsfödda föräldrar och därigenom missgynnat sökande med annan bakgrund. Kärandena tillerkändes vardera 75 000 kronor i skadestånd. På motsvarande sätt fälldes Örebro universitet och Karlstads universitet för otillåten diskriminering när utbildningsplatser hade förbehållits manliga sökande, se Örebro tingsrätts dom den 30 april 2007 i mål nr T 4677-05 m.fl. samt Värmlands tingsrätts dom den 11 maj 2007 i mål nr T 5945-05 m.fl; domarna överklagades inte.
11. Undertecknade har därutöver många års erfarenhet av att i egenskap av juridiska ombud företräda enskilda inför myndigheter och domstolar. Undertecknade har till exempel varit ombud i framgångsrika rättegångar i Högsta domstolen (Uppsalamålet), Regeringsrätten (mål om bostadsrättsomvandling i så kallade miljonprogramsområden) och Arbetsdomstolen (mål rörande föreningsfrihet på arbetsmarknaden). Under sina fem år som biträdande jurist på Advokatbyrå Bratt & Feinsilber AB har jur. kand. Clarence Crafoord dessutom varit ombud för käranden i en grupprättegång (Grupptalan mot Skandia ./. Försäkringsaktiebolaget Skandia), samt biträtt ombudet för käranden i en annan grupprättegång (Bo Åberg ./. Elefterios Kefalas).

Gruppens bestämning enligt 8 § 4 lag om grupprättegång

12. Grupptalan omfattar käranden samt de kvinnor som finns upptagna i Bilaga 1–2 till stämningsansökan. Gruppen har bestämts med hänsyn till grunden för talan, som handlar om att kvinnliga sökande med högsta folkhögskolebetyg har *missgynnats i samband med antagningen* till veterinärprogrammet. Missgynnandet består i att fördelningen av studieplatserna i folkhögskolekvoten har skett med tillämpning av en diskriminerande urvalsmetod, den så kallade viktade lottningen.

13. Den viktade lottningen har emellertid inte tillämpats på alla som sökte till veterinärprogrammet, utan endast på de som ingick i underlaget vid det första urvalet inför respektive läsår. Urvalet sker i två steg. Innan det första urvalet genomförs stryks sökande som har antagits till ett annat utbildningsalternativ som har rangordnats högre av den sökande. Flera kvinnliga sökande har strukits på denna grund och har inte varit föremål för den viktade lottningen. I det andra urvalet stryks sådana sökande som erbjudits en utbildningsplats men som tackat nej. Dessa uppgifter har bekräftats av Verket för högskoleservice (VHS).
14. Att gruppen inte omfattar de kvinnliga sökande med högsta folkhögskolebetyg men som inte slutade på reservplats beror alltså på att dessa inte har varit föremål för den viktade lottningen. Antingen har dessa erbjudits en annan utbildningsplats eller en plats på veterinärprogrammet men tackat nej. Det är mot denna bakgrund som gruppen endast omfattar de kvinnor som efter avslutad antagning och urval slutade på reservplats.

Övrigt

15. Käranden hemställde i stycke 54 i stämningsansökan om att adressuppgifterna gällande två av gruppmedlemmarna, som inte är folkbokförda, skulle inhämtas av domstolen från svaranden. SLU har tillhandahållit dessa adressuppgifter och det är därför inte längre nödvändigt att domstolen inhämtar dessa.
16. Vi arbetar för närvarande med att kontrollera att gruppmedlemmarnas adressuppgifter, som har hämtats ur folkbokföringen, fortfarande är aktuella. Vi avser även att inhämta gruppmedlemmarnas e-postadresser och mobiltelefonnummer. När detta har genomförts kommer tingsrätten att tillställas en kompletterad förteckning över gruppmedlemmarnas uppgifter.

Stockholm som ovan,

Clarence Crafoord

Gunnar Strömmer

Enligt uppdrag/

Fredrik Bergman